

De canticorum originali rōne.

78.

In infantia, in adolescentia, in inuentu-
te/mibi semp adhesit, nec adhuc p̄ senectu-
te deficientib⁹ membris meis / me deserit,
Est aut̄ hoc malū desiderii voluptatis, de-
lectatio carnalis, tempestas libidinis, que
multis et varijs modis infelice alia; meam
lacerauit/dissoluit, et omni virtute destitu-
tam inanem et debilem reddidit, **F**ateor
mitissime et dulcissime deus/fateor coram
oipotentia tua, me hoc ope nefario, huius
opis nefarij imūdis recordatiōib⁹, sepe esse
pollutū, incēsum, ardores imoderatos et in-
honestos passum⁹ et nō solū mea; delectati-
onū malas memorias et stultas recordatio-
nes mībi nocere, sed etiam aliorum, male;
facta/mībi narrata, et per recordationes
sozidas ad memoriam reducta, cor meu⁹
non paruo nevo iniquitatis maculare;
Ecce deus meus p̄fissime et misericor⁹,
dissimilans, q̄uis non paruam verecun-
diā passus, expandi corā te iniquitates me-
as⁹ ostendi vulnera mea et peccata, et ondi-
siam meā malis opib⁹ maculatā, malorūz
ogni delectationib⁹ infectā, malaz cogita-
tionū recordatiōib⁹ fedata⁹, deus me⁹ mīa
mea/respice ad pñia; mīa, et respice ad pie-
tatem⁹ et suscipe cōfessiōem meā, et fac me
cū fm̄ mīaz tuā, **E**Si iniquitates obfua-
ueris dñē dñe q̄s sustinebit, **A**el etiā iusti-
cia sua, sine mīa tua poterit liberari, **P**ro-
pitius esto mībi dñe, p̄pitius esto mībi pē-
cator⁹, **P**arce petis et iniquitatib⁹ meis, vt
pñia mīaz ab oib⁹ vicijs mūdatur et purga-
tur: ab oib⁹ peccatis clementer absolut⁹
finita tpali cōuersatione / p̄duci merear ad
regnū celoz, vbi cū sanctis oib⁹ te lauda-
re benedicere et glorificare valeam in seculo; **A**men.

Finis,

Sequuntur plures tractatus de canticis cōpositi ab eodē **A**l- berto p̄sieni:

Prohemium:

ORATIAM diuini talenti/nolē-
tes in vacuū recipe/q̄ tot iter
turbines horridos reipblice
contulit och⁹ locū / liberauit a
calūnij boīm, dedit ad nutū
necessaria, simul attendētes/qm̄ in die p̄o
speratis mādauit dñs mīam suā, et nocte

tribulatiōis cantici eius, nō octosum, nō
inutile, nō ingraū reputamus/tempestat⁹
bac nocte p̄funda/de canticis scribere po-
steritati/similitudines p̄cellosa reddiderit
aures surdas etati p̄senti, **D**q̄uis o deus
optime spandū sit/multos vt olim tpib⁹
Heliē ita nostris tuos tibi reliquise culto-
res, **C**ōplectitur aut̄ quasi sinu grandi.
verbū de canticis/plures materias seu vo-
lumina q̄s p̄ cōfusionē vitanda/p̄ thomos
seu tonos, p̄ notas et notulas/tradet lecto;
ri notandas p̄n̄ exordiū/tituli vel tabule
vīcē tenens, **V**olumē vñū/cuius titul⁹
est de canticoz originali rōne/sub hoc euā
gelio verbo, **L**ecinimus vobis vñc, tres cō/
tinet thomos/sicut ip̄e, plogus insinuat, iu-
tra triplex genus canticoz/et triplicē inue-
stigandi facultatē, **N**am est canticū sensua-
le qđ tractat historia, et intellectuale qđ in-
quirit philosophia, est diuinale sen supmē
tale qđ sola nouit theologia, **S**unt in q̄li
bet thomo, i. sectione aut si ppter rem q̄ agi-
tur tonū, p̄ symbolo dicere malum⁹, **S**unt
in q̄s notule plures/fm̄ rotidē p̄ticularēs p̄
positiones vel doctrinas, **S**unt in p̄mo
triginta, sunt in scđo, xxi, sine canonib⁹ in-
strumentoz, sunt in tertio quinquaginta;
Volumen alterū est de canticordo, hoc
est de canto cordis, tres habens p̄ncipa-
les tonos cū notis et notulis, **P**rimus in/
quirit potissime drāz canticordi, s̄ ē cantī-
ci cordis/a cātico oris, **V**el aliter de cantī-
co morali et rōnali/cū cantico sensuali, cu-
iis toni sunt notule q̄n quagintadue, **S**e
cūdus tonus descendit ad p̄ticulariorē cā/
ticordi rōnis, cuius sunt note, xii, per notu-
las, xxi, diuise, **T**ertius tonus q̄sli specula/
tiā musicam deducēs ad p̄ratim/tractat
de nouo gāma mīstico et morali p̄, xii, no/
tas habentes notulas quadraginta q̄nq̄s
singulares, **V**olumen aliud/colligit in/
setonos tres plus fm̄ modos traditionis
varios q̄s p̄ diversitate materie, **P**rim⁹ to-
nus cōciliat et obsequi facit, faceram elegi-
am cantatricem amorem dñē theologie q̄i
līricum vel odarū carmen, **T**homus alter
scđus habet canōes seu regulas amphoris
mos vel maximas aut theoreumata de cā/
ticis p̄ notulas quinquaginta, **T**homus
alter tertius verbū solatiū multiplex in se di-
rigit per particulas quinquaginta, **E**t ita
iuncti simul bi duo thomi centilogium co-
stituunt;

•ff. 2.

De canticorum

Primus tractatus de canticoz originali ratione.

Oecinimus vobis/nec saltastis lamentauimus et non planxitis. Precentor noster christus/amator innocentie/vos huius exemplis innocentium puerorum/p nostra eruditione plures vti. nunc ad humiliatiem. nunc ad simplicitatem. ut essemus parvuli non sensibus sed malicia. Hunc vero nos conuocet ad spiritualē canticoz exercitationem. ponens corazonculis/pueros cantantes in foro. Neque enim parum refert pueros sic vel sic assuefieri in musicis et cantibus/put Aresto. politans docuit. et in bene instituta comunitate conuenit obseruari. **C**los autem quos in domino pueros vel infantes nouiter genitos effecit noua regeneratio. sic decet et expedit in foro presentis exiliū frequentare canticum nunc exultatiōis ad saltandum spiritualiter/nūc lamentatiōis penitentialis ad plāgendū. **H**abemus in exemplū sacre scripture librū/in quo sunt iuxta visiones Ezechielis lamentationes carmen et ve. **L**o cordat illud apostoli Gaudere cum gaudebus. flere cum fletibus. q̄ tempus fendi et tempus ridendi. Subditur consone verbo proposito. tempus plangendi et tempus saltandi. **C**um autem iuxta posterius elucidanda sit aliquod cantum sensuale vel animale/sit cantum rationale vel morale. sit cantum mentale et diuinale. Describemus sub triplici tono/naturam et originem canticoz cum suis habitudinibus. Docebit p̄mum historia. secundū queret philosophia. tertiuū theologia declarabit. **F**larrat historia sacra ppe Genesis initium/cui ratio supposita fide concordat/q̄ Zebul fuit pater canentii in cythara et organo. Quo tempore vt pote ante diluvium constat illos non fuisse/quos gentilium littere tradunt carminū et organoz primos inuenatores. Sic historia capit veram canticoz noticiam et causam/p̄mitus ex fide/q̄ credim⁹ aptata esse seculo verbo vnde et q̄ formato Adam/comunicata est ei plenitudo scientie quantum conueniebat illi quo totius humani generis principiū velut in suo seminario residebat. nedium in esse nature s̄ in bene esse morum et doctrine. **L**oīcim⁹

boc ideo. q̄ post soporez adductis ad se cūctis animantibus imposuit cunctis nomina sue/prierati naturali consona. Neque tamen aliquid facere potuisset sine cognitiōe q̄ tamen sensibus participata non erat. Optuit igitur q̄ ex alto id atq̄ a summo sum p̄sisset. **M**odus alter sumendi canticoz originem fuit ductrice experientia. nūc in illis regionib⁹. nūc in istis. quib⁹ musica et nunq̄ fuerat vel fm Aresto. et sequaces de eternitatē errore fuerat infinites variata et absq; numero defecrat atq̄ redierat fm transmutabilitates nature cuiuslibet mutabilis innumerabiles. **A**dditur modus alter qualis a Zullio ponitur duz venatur quanta sit eloquentie si sapientie iungatur utilitas. qua factum esse dicit/ut homines prius agrestes neq; ciuiliter neq; politice neque moraliter conuiuentes/ conuenirent in vnum. modo pagum. modo domum. modo ciuitatez. modo prouinciam. modo regnum. qui simul ita iuncte adunati/varijs tam ad necessitatē q̄ ad voluptratem studio vehementi comperere artes. quoniam vbi intenderis ingenium valet. et iuxta poetam. Labor omnia vincit improbus et duris egens in rebus egestas. dum sequens ad priores aliquid ratiocinative docta supaddit. Prestabat iunctamen/ apta complecio ad ista. vel ad illa. **D**icū nanc liberum datum aliquib⁹ **S**ic apud egipcios tradit Aresto. aliquos conquisitis que ad vitam erant necessaria/p̄pter admirari cepisse philosophari. **P**orro narrat Augusti. libro de ordine/radicez vnam non dissolam prioribus his que alto videntur sumpta principio. Loquens itaq; de virtute vnitatis quā inquirit et facit amicicia/nō dubitat ponere quamlibet scientiam ex amicicie et vnitatis appetitu manasse. Dicebat Aristophanes teste Aresto. p̄mo politicoz/hanc esse amicoz conditionem ut unus esse vellat alter. vel unus in altero. Non dissone ad verba Iohannis. Qui manet inquit in caritate in deo manet et deus in eo. Et apostolus dicit. Qui adheret deo unus spiritus est. **V**erum nequit fieri talis transmutatio qua vnū amicoz suo esse qd habet in p̄prio genere deposito/conuertatur in alterum. Jam quippe non maneret alter amicoz. et ita nullo pacto essent duo/sed vna natura. quo qd ab absurdius ponī non potest. **P**ropriam enim

vocem ignorabant nonnulli hereticorum
ut almaricus et begardi/dum ita despere
comperi sunt. **V**niuntur igitur amici nō
illo/sed alio quo fas habent modo. **H**inc
fuit inter homines et precipua cura sermo
nis mutui/quo latentes cordis sui passio
nes et cogitationes consilia et amores/cō
modissime cōmunicarent iocunde q̄ con
uinerent. **F**acta est proinde super locutiō
bus ars/que scribendo valeret apud absen
tes se sibi manifestare. hec est grammatica
cōgrue loqui docens et scribere. **P**ostmo
dum fuit euitanda deceptio circa veritatis
inquisitionem. cum regulis illationū quas
logica ob hoc ora tradit. Fuerunt insuper
amicorū amicicie non quomodolibet. sed
vulnus. delectabiliter. et efficaciter iudicā
de. qđ in rhetorica facere positum est. qm
possimus appellare logicam moralem. eo
qđ ad moralis philosophie p̄incipia viam
habz. sicut logica scientijs speculatiujs ob
sequitur. in quibusvis sermonis precisiō
sine tropis viget et figuris. **V**entum est cō
sequenter ad mathematicas disciplinas. q̄
plurimum conferunt artibus mechanicis
sine quibus vita ciuilis non agitur. conse
runt preterea coniuncti i amicorū quo fiat
vita p̄sens ornator atq̄ iocundior. **S**ic
inter ceteras artes p̄parata est mago plau
su/musica et ad diuinas res atq̄ ceremoni
as/tandē adhibita. **H**inc apud ruricolas
et pastores/bucolica carmina vel eglogue.
comedie leges. hinc acriores satire. hinc p̄
modum grandioribz ampullose tragedie:
hinc deniq̄ metroz heroicorum elegiacō
rum. iambicōrum. zaphicōrum. et aliorū ve
lūt innumerabilis multitudine. **V**ides
quemadmodum musica suum cepit a na
tura et ab amore vnitate q̄ p̄mordiū. que
crevit adhibitis per artem regulis et nume
ris. **Q**uis vtq̄ non aduertat/homines si
cur ad loquaciam/sic ad quandam musicā
velut ab infantia et puericia prōnos esse.
quā inclinationem ars et vslus perficiunt.
Hinc animaduersum est/triplicem esse
partitionem musice. sicut potest ip̄esonius
causas tres habere. **U**nus enim fit statu. al
ter pulsu. alter voce vel cantu. **T**res obin
de musas fictio poetica dedit. put a **Varro**
ne refert **Augusti**. quas ideo postea dixerū
nouem/ppter totidem imagines/ab excel
lentissimis sculptoribus cum quadam su

perandi intentione depictas. **C**omptū
est insuper/tres dumtaxat in numeris so
noris p̄portiones esse delectabiles. **D**iatel
serō. diapente. diapason. quas vulgari mo
do nominamus. tertiam. quiutā. et octauā.
Nec sunt plures deinceps que non reducā
tur ad istos. quemadmodum sexta et quin
ta super octauam. et rursus octaua duplex.
Ecita per ascensum/ quantum vel vox vel
ratio fas habuerit. que conquisitio suā ha
bet artem propriam/tā speculatiue q̄ pra
ctice traditam cui musicē nomen damus.
Docuit amplius experientia mirabiles
fieri mutationes per musicam sensualem.
de qua iudicat ranq̄ de obiecto p̄prio aurz
corporalis et que sola videtur apud vulga
res cognita vel considerata. **L**estes sunt
historia cū philosophis et medicis ut mar
tianus et bontius. quibus non discordat
sacra scriptura de **David** et **Helizeo filijs**
q̄ p̄phetarum. **N**onne philosophus politi
sans docet in policia bene instituta/ curaz
de musica p̄cipue p̄ iuuenibz habenda
esse. que sit ad temperantiam et virtutem
idonea. non petulans. non dissoluta. non
agrestis. non irritans. sed nec animos mu
liebriter emolliens. **F**latant siquidez ex
dictis **A**resto. vlti. polit. expositores sui. q̄
tuor esse species melodie quae ip̄e denomi
nat vel a rectoribus vel a patribz videntibz
eis/vna vocatur mistolidista. secunda lidi
sta. tertia dorista. quarta frigista. **P**rima
mouet ad compassionem. secunda mollit
ad concupiscentiam. tertia ad virilitatem
que stabilis est et virilis in qua sunt iue
nes instruendiv vel exercendi. quarta rigidi
or est vehementior q̄ rapiens animos ad
terribia vel aggredienda vel sustinenda.
Doro. iuxta varietatem complexionis
variatur complacentia et iudicium melo
diarum. imo et traditio quam frequētat ec
clesia de varietate tonorum octo/ posset ad
hanc melodiārum diuersitatem appropri
ari. vt q̄ prima est septimi toni. secunda qn
ti. tertia primi. quarta terii. **P**osset alte
ra fieri distinctio musice. quoniam alia est
aptior ad diuinum cultu. p̄ deuotio. nūc
leta. nunc lugubri. nunc pia. nūc iubilanti.
Quedā potior est p̄ moꝝ disciplinatio
Altera iocundior et suauior in amicibili
seu ciiali cōversatione. **A**ut dicam q̄ vna
est heroica. altera diuina. quedā moralis et

De canticorum.

politica.altera sensualis et animalis per pureror vel imperfectior recreatione. **A**utur sum addamus quod una magis conuenit in satira.quedam in tragedia.quedam in comedie.quedam in bucolicis.quedam in odis vel liricis. **E**st postremo secundum varietatem hominum.alia fortibus et virtuosis conuenit. alia lubricis et voluptuosis.alia subtilibus et ingeniosis.alia bestialibus et stolidis.

D.

Vilissimam omnium esse traditum est Aresto. fistulatidem. quia ideo pallas abiecit suas videns in aqua extibis buccam inflari. **S**umpit poetica fictio necnon illud quod **D**idas rex. buccas habuit asininas. eo quod suo iudicio **P**an deus pastorum fistulans Apollini preterebatur citharisanti. **N**emum quot sunt hodie qui tympanum gallice tabour cum fistula citius ac hilarius audiunt. quod citharam aut psalterium. Ita rursus sic animis sic hominibus suis cuique cantus placet et cui suetus est vel aptatus. **P**reterendum vero censemus quemodum ad res diuinam reputabant gentiles carmina transstulerunt execrabilis superstitione. quo factum est ut qui sine deo vero erant ludificaretur a deo illis. de quibus in psalmo. Omnes dei genitum demonia. **O**rtes sunt quippe artes magice carminibus vententes. quas incantationes vocant. quarum effectus mirabiles. nedium poete. nedium ipi idolatre commemorant. sed attestatur scriptura sacra cum expositoribus. **V**nde dicitur in **E**cclodo. de maleficiis pharionis quod fecerunt simile ad Moysen in primis duobus signis. et hoc per incantationes egypcias et archana dei. ita dicit textus. Verum exquisitor de carminibus istis sermo non expectetur hic et nunc. **L**atissimus enim est et seorsum debet sue queri cause vel effectus. **H**abet subinde musica sensualis que consistit in modulatione vocis suam artem. cuius artis velut alphabetum quoddam traditum in gamma inuale sub vocibus vel notulis. ut remi. si. sol. la. de quo non est hic declaratio facienda. sed supponenda simul qua ratione seruit musico cuiuslibet instrumento notationis huiusmodi peritia. **S**ed nec demetro legibus numeris varietate in postremo de gesticulationibus aliud tradere disponimus. **P**lacuit tamen annotare propter reuerentiam scripture sacre. nonnulla vasorum vel instrumentorum musicalium nos-

mina. Quoniam pariter monet nos ratio nature consona. Posuit itaque Plato corporibus animas assilente talibus motoribus suis orbibus et organis. quod satis in celo Aresto. et fides recipiunt de intelligentiis. quas vel angelos vel virtutes fides appellat. **V**erum de nostris intellectibus necnon de brutorum formis. non conueniunt cum Platone quia ponunt animas inherere corporibus cum materia constituere compositum. **C**ordat tamen utrumque positio super hoc secundum varietatem formarum. reputur varietas in corporibus. **H**inc illud phisicorum apud Boetium de huiusmodi formis loquentis ad deum per consona membra resoluuntur. **H**inc preterea visonem tradunt animas insequunt corpora. quanquam verior est locutio corpora suas animas insequuntur tantum instrumenta causas principales suas. **C**oaptimus hanc si milititudinem rei nostre dicentes quod ars imitatione nature cognoscens quedam esse canica quod modulatio sit aptius per unum genus instrumentorum. et alia per aliud. si mulier minus fastidiret varietas fabrica. uit sibi vasa diversa musicorum instar naturae. dans diversis cantibus organa valde distantia magnitudine. figura. materia quam sicut natura dedit animabus apta sibi corpora. unde corpore animalis vocat Aresto. organicum qui de manu hominis dicit ipsum esse organum organorum. Ecce causas multiplicationis vasorum musicorum duas quae sunt delectabilitas pro varietate. et idoneitas pro consongibilitate. Quid si tertiam addiderimus causam per misteriis et intellectibus sapientius occultatis apud indignos et hebetes que panduntur studiosis soleribus et deuotis. **Q**uamuis autem sermo de misteriis instrumentorum. locum magis haberi videatur in morali musica. vel intellectuali quam sensuali. nihilominus admonet nos verba christi non esse preterendum vasorum musicorum interpretationem.

Primum quia facit in presumpto verbo mentionem de tibis secundum **L**uce narratores. **C**antauimus vobis inquit tibis et non saltastis. Dehinc Christus in parola filii predigavit. resert seniorum fratrem cum appinqualibus domini symphoniam audisse et chores. Pro inde psalmi quos de se scriptos assert. pleni sunt noibus instrumentorum. per quibus sars ad presens fuerit ultimum sumere psalmum recte.

Originalis

P. ut exponendum Laudate dominū in sanctis eius. **V**ox ista est vox anime dei formis ac deuote que post contemplationem vel medicatiōem sursum directam et deorsum p̄ omnia videret quaqua versum. Quoniam pleni sunt celi et terra gloria domini. Tunc dilatato mentis ore. ubilat exultat et clamat ad omnem generaliter creaturā. Laudate dñm in sanctis eius. Et cū seraphī accedamante sibi. **S**icut sc̄tūs sc̄tūs domini nūs deus sabaoth. Pleni sunt celi et terra gloria tua. **D**ossumus sanctos eius (si sobrie sapiamus) accipe p̄ rem et filium cum sancto sp̄u. qui sunt tres p̄ sonē sed ȳn⁹ de⁹ et dominus et ȳnus sanctus. **A**ut sc̄tā sunt dei nomina eius sacratissima. Sunt omnia q̄; dñō cultu specialiore sacrata aut certe sc̄tī dñi sunt omnes sp̄us cōsummata iaz beatitudine deo p̄imi. aut sunt hoies exaltati a terra quasi iaz sine terra. qui typo xp̄i trahunt omnia ad se p̄ cōtemplatiōem dī lectiōem et laudem oia referendo ad gloriam cōditoris. Tales imitatur aia deiformis quā in has prouimpe laudes dicim⁹. Laudate dñm in sanctis eius. **H**anc impleuerat rata ī dñs laude sua. saginauerat eaz cibis eterne satietatis. repleuerat in bonis sideriū suum. et via quile inuitetum reno uauerat qđ n̄ labijs exultatiōis laudares eius et eructaret verbū bonū. Laudate dñm in sanctis eius. **V**ult hec aia regrediens de cella vinaria aut certe putat omnes sentire. qđ sentit de dñō in bonitate p̄terā sibi cōplacet in laude dñi. **C**ōgratulat omni collaudāti. que etsi nō habeat iussionis in oībus audaciā vel laudent. fiduciā nihilominus accipit cohortatiōis applausis et iocūditatis cum alacritate tripudio et coquitatione. laudate dñm in sanctis eius. **S**icut ultimā nedū sui sed oīm beatitudinem in dñi laude positam. quis non eodē gradu. sicut nō oia ex quo p̄cipiat dñi cognitiōem et liberā ex voluntate dilectiōem. Si eū p̄terā diversi sunt status in h̄ntib⁹ etiā libertatis arbitriū. duo p̄cipue ȳn⁹ vie qui p̄ fidē et sp̄em ambulat. aliūs patrie rbi p̄petua finis et termini stabilitate vacat aia beata. videret. amat. laudat. Exerceam⁹ h̄git hic in terris vocem laudis q̄ nobis p̄sonē ret in celis. Dicat ȳnus quisq̄ viator⁹ p̄ser tim ecclesiastic⁹ dedicato⁹ laudib⁹ dei. **O**is sp̄us laudet dñm. **V**is autem scire oia

que et qualis sit vita tua nō pudeat te perphiam erudiri que vitam cuiusq; rei pōit in opatione debita nature. alioquin sine operatione qualiscq; sit illa sibi debita potius mortua dicis aut dormitās q̄ viuens. Perge ulterius cū phia v̄sq; dum occurrat sapia diuina que se q̄rentes p̄occupat. et h̄ docebit te. qm̄ p̄pria et finalis opatio hois est cognitio summi dei cū fruptione et laus de sua. viuis igit̄ o homo et q̄stum laudat aia tua dñm. Est et istic iter quo oīdit dominus salutare suū. Quare noli conqueri dū laudas. quasi nihil agas. q̄si nō dum p̄mia capias. laus est magnū mibi crede p̄ciū sibi. magnū valde etiā dū gratis sit. imo maius dū gratis sit. Certū hoc hēbatania deuota q̄lem introducimus dicentem. laudate dñm in sanctis eius. **D**ō si vellemus in his et singulis que sequuntur immorari q̄les sit firmamentum virtutis dei q̄les sint virtutes eius. qualis deniq; sit multitudo magnitudinis eius. succūberet sermo conatus nec tempestive satis artipemus p̄missā de yasis psalmo⁹ hm̄oi maxime rōez. Hoc yñū tñ dixim⁹ q̄ in re q̄libet deo soli debet laus honor et glā sicut ip̄e est oia in oībus. **H**inc p̄s. **O**is terra siue ois creatura adorat te de⁹ et psallat tibi. psalmū dicit nomini tuo altissimo. Nulli vero creature datur laus hm̄oi glātria⁹ nec vt signū ē vt imago nec p̄pter alia q̄uis attributiōem si p̄prieſētiam sicut nulla res cōcreta summū bonū est neq; vt res neq; vt signū vel aliud attri butū. **A**nuero q̄ loquendū vt plures sentiē dū vt pauci. laudam⁹ in creaturis dēū adorationē latrīe. sicut in cruce et in imaginib⁹ xp̄i. imo sicut in omni re. quēadmodū q̄libet est imago vel vestigiū tenue trinitatis nō min⁹ naturaliter q̄s aliquid artificialiter. Laue tñ in laude vel latrīa creaturā et a scā dalo q̄le fieret si adoraretur p̄blice deus in demone vel eius imagine. in asino vel in bisonte. imo nec in angelis et hominib⁹. quantūcunq; sanctis. quoniam p̄prias eis et alter honor inest. **Q**uibus in transitu dictis ad instrumenta musica perget smo noster. **P**reponitur tuba cū sono vel vt alia translatio habet. cum clangore cuius materia finis et v̄sus varius est. Nam ē tu ba cornea vt est illuc. In voce tube cornēe in recordatiōem arietis immolati p̄ Abrahā. Est tuba ductilis vel argentea vel e⁹.

De canticorum.

rea que metalla/fusilia malleabiliaq; sūc
Tuus itaq; sit affectus quāuis ex carne
 nascatur/fortis vt cornu/nō lubricus/aut
 esfluens/sit ductilis.i.suasibilis imitator sa
 pientie que de sursum est.**S**it bonis cons
 sentiens/sit non immansius/prijs opini
 onibus p̄tinac; in illis/sit ad fines sub fine
 deo/vsulq; varios accōmodus.**N**az tuba
 clangit nunc ad denunciatiōem solennita
 tum.nunc ad congressum belloz.nunc ad
 legis pmulgatiōem vel auditum/put in si
 nay.nunc ad ceteris conuocatiōem.nuic/p
 neomenia.hoc est illuminatione noua i in
 signi die solennitatis.**N**onunq; ad opera
 tionem miraculoz/sicut in deiectione mu
 rorum in Jericho.**R**ursus ad euangeli
 fationem.dicitur enim p̄dicatori.dicitur et
 speculatori.**Q**uasi tuba exalta vocem tuā
 quemadmodum de Bartholomeo legitur
 q; vor eius quasi tuba vehemens.Deniq;
 magnum nimis tremendum simul et iocū
 dum habet misterium tuba nouissimav/o
 cis archangeli et vocis christi in clangore
 mirifico qualiscunq; fuerit.concipiendus
 magis intellectualiter q; sensualiter.resur
 gent mortui.**S**ane tam efficat erit.tam la
 te patens.tam omnia penetrās vorilla tu
 balis.que saluandis gratissima.damna/
 dis vltra q; dici fas est horrendissima per
 strepet et tonabit.**T**alem se fatebatur assis
 duc Hiero.audire ad terrorem simul et spē
 terorem cruciantis inferni.spem glorificā
 tis paradisi.**S**ubsequitur.**L**audeate
 cum in psalterio et cithara.Differunt hec
 a tuba vel buccina.quoniam pullus seu ra
 cu non flatu sunt.quorum sonus est capa
 cior atq; serenior.qualis aptior est aurib⁹
 contemplantium confidenter habitantū
 i tabernaculis eterne pacis.**H**ec autem est
 distantia psalterij cum cithara.quia psalte
 riū sonat a superiori.pcedens a grauiori
 bus sonis ad acutiores descendendo.**H**a
 bet insuper cordulas vel argenteas/vel ex
 electro qualitinnientes.leuiss q; tangen
 das.**C**ithare vero formam/ad psalterium
 videbis eversam.**C**uius sonitus a grauior
 ibus deorsum/ad acutiores sursum sonos
 tendit.cuius fides et corde de morticinis fi
 unt intestinis animalium desiccatis subri
 liatis et tortis.**Q**ue omnia/nonne signifi
 cant congrue statum vel affectum peniten
 tis/ascendentis a coualle plorationis.cor

pus quoq; p̄prium torquentis et extennā
 tis/ad obediendum citbarisanti spiritui.
Talem habere suadet dominus p̄ Isaiam
 anie peccatrici sub typo tyri.**S**ume citha
 ram circūi ciuitatez ineretrix obliuioni tra
 dita/bene cane/frequenta canticum vt me
 moria tui sit.**C**onueniunt psalterium et
 cithara.quia pectori iunguntur et formam
 cordis habent instar scuti.habent et hanc
 figuram singla instrumenta musicalia.**A**n
 trigono piramide.prima sunt omnia sine
 que pulsu/sine q; flatu consonant.**A**cq; pin
 de quoq; nonne docentur in omnib; can
 tis instrumenlib; habere sursum cor ad
 dominum.**U**nde p̄terea differentiam suā
 quomodo cōcordant psalterium iocūdūz
 cōtemplationis/cum cithara penitential
 afflictōis.quemadmodum cōsonare dul
 ce est garritui philomene turturis spiriū
Sic spem cum metu et exultationem cum
 tremore/miscere monuit psaltes regius.
Seruite inquit domino cū tremore et ex
 ultate ei cuz tremore.**F**ecit qđ monuit. dñ
 psallens et subsiliens totoz conatu saltas
 nudatus est coram archa domini.sicutv
 de scurris ait Nichol.**L**uius imprope
 rio/scimus David quid responderit.**L**u
 dam et vilior fiam plus q; factus sum zero
 bumilis in oculis meis.**S**ubiungitur
Laudeate cum in timpano et choro.**T**im
 panum/vulgo gallice dicitur taboury/l'be
 don.compositum ex pelle derasa tensaq;
 cuiusmodi non est vna vel magnitudo vel
 forma vel vsus.**S**unt timpanula duo.gal
 lice naquaires.vnum obtusi supra moduz
 soni.alterum pacuti.vbi significatiōem ac
 cipere possumus timoris humiliantis et
 spē eleuantis.p̄prie m̄iam et iudiciū q; dño
 cantande sunt.**S**pē in cōtemplatiōe di
 vine pietatis et gratuite bonitatis.timor i
 affectu severitatis.insistentialis aduers⁹
 peccatores quos obdurare dicitur sicut ali
 orum misereri.**S**unt alia timpana vulga
 ribus magis asueta. quia faciliora. quia
 sonabiliora ad salt⁹ inconditos.et alia tri
 pudia.quibus solent iungi fistula bifora/
 mina vel triforamina.tripos insuper non
 grandis calibeus/hincinde percussus.
Zymbala quoq; nonunq; exere/p mutu
 am collisionem/tinnitus acutos reddētia/
 quibus indeos reveres vsos fuisse.**L**yra
 non siluit.**T**u forte rudes es et ad psalterij

cythare et subtilitatem ineptus. cantes in tympano mortificationis concupiscentie carnalis per abstinentiam et ieiunia. Con-
cias in choro fraterne caritatis et conui-
ctus honesti sine querela que dissonantiaz
operetur. deniq; quomolibet id egeris du
non sileas a laudibus creatoris. **C**hor
vocatur a nonnullis vulgaribus instrum
tum quoddam in star trabis oblongum et
vacuum/ cordas habens grossiores. mul
to plus q; cythara duas aut tres/ que bacu
lis eritis percusse. varie variant rudem so
num. Atuero conformius ad expositores
et certū chorus ē cohors. canentū sīlī mo
do cozone. put litteraliter ad oculum vide
mus in ecclesie choris. et in choris tripudi
antium. **H**ic existimandū est mariam soror
rem moysi cū alijs aliquātis/ tympana pul
sasse post egressum maris rubri. Reliquos
autem omnes choros duxisse/ cum respon
sione vocis canticordi atq; plausibili. **S**ic
in reditu filij pditi/ pater familias euanges
licus/ cū prandio vituli saginati iūxit sym
phoniam et chorum. **S**ic filij p̄phetarum
ducebant choros quando **S**aul occurres
eis mutatus est in virum alterum tam effi
caperat musica p̄phalis. **S**ymphoniā
putant aliqui viellam vel rebeccam q; mi
nor est. Atuero rectius existimatur esse mu
sicum tale instrumentum quale sibi vendica
uerunt specialiter ipi ceci. **H**ec sonum red
dicendum vna manu resolutur rota paruu
la thurelinita. et p alteram applicat ei cum
certis clavibus cordula menieroz. put in
cythara. vbi p diuersitate tractuum roteya
rietas armonie dulcis amena q; resultat.
Duic simphonie qd aptius compandum
reputabimus/ q; nostrū cor. assidue se mo
uens. ac ginde fantasiam agitans: q; si cre
ditur a motione nunq; quiescit moto cor
de. **C**or vero si cessat a motu mori animal
continuo necesse est. **F**elix musicus spiritua
lis qui suo hoc simphonico cāticordo/ me
lodiam iugiter scit et studet/ per meditatio
nis digitos modulari. qtūs affectū voces
fīlgāma misticū/ suaves reddat. **F**elix qui
magnalia dei nedum in naturalibus. qua
lia sunt omnia mirabilia valde facra in ei
sapia cuius non est numerus. sed in artifi
cialibus etiā; recognoscit. quemadmodū
ex pforatione modici ligni in sambuca vel
fistulis. aut ex metalli ductione in tubis et
cymbalis/ aut in neruoz. aut intestinoz de

siccata torsione put in cibaris/ tot resonā
tie variantur. **S**equitur. **L**aude euz
in cordis et organo. **L**or de fīm glo. posite
sunt p quibus liber instrumentis alijs a psal
terio et cithara que cordis sonant repertus
sis. sit viella. sit symphonia. sit lyra. sit rota
sit guiterna. sit lituus. sit nablum. sit fistrū
sit scacarum. sit rebela. sit generaliter l'mo/
nocordū vel diacordū vel tricordū vel te
tracordū vel pentacordū vel sexacordū. se/
ptacordū. octacordū. nonicordū decacor
dū. et sic absq; termino cordarū in instru
mentis que vel olim vel posterius compo
ni potuerint. **C**eterū latius adhuc orga
na recipiuntur a glosis/ p musico qualicū/
q; compingatur instrumento. **H**abet ve
ro modernus usus appriatiōem nec irra
tionabiliter ad organa ex plumbeis vel stā
neis fistulis. que cum follibus et cū digis
multiplicem et pfectam habent inter aliud
quodlibet instrumentū vocaliū/ resonatiā
fistularū. que fistule nō illiberales appellā
de sunt. qr nō oris deformatione. sed follis
inflatione sonant. **H**oc solū vel p̄cipū re
tinuit ecclesiastica cōsuetudo musicum ge
nus instrumenti cui vidimus aliquā iungi
tubam. rarissime vero bombardas seu tha
lemias seu cornemusas grandes aut p̄cas
vel alia siqua sint que noīauerimus instru
menta. q̄lia **D**aniel liber oīa cōcludere vi
detur in adoratione statue sub omni gene
re musico. **C**eterū ampliare id qd mō
diximus de organo. solo vſu p celebrē ec
clesie ritū. cōmonet id qd p̄pha subiungit.
Laude dñm in cymbalis bñsonantibus
landate eū in cimbala iubilationis. **S**ic
erea cimbala ea q; vocam? cāpanas. q; bñ
fortiter sonare nullus ambigit. **T**alib⁹ rūc
eccī plusq; alijs sectis/ ad dñi laudes tanq;
vice tubaz legis veteris. qñ officia meis
quidā exp̄lit loquentē inducē campanā.
Laudo dñu verū. plebē voco. cōgrego cle
rum. Defunctos ploro. pestem fugo. festa
decoro. **S**unt et cāpanule p melodia. ve
lut in horologis aliquibꝫ ordinate. **Q**uis
bus in omnibꝫ nr̄i possunt interiores affe
ctus erudiri simul et impelli. qualiter expe
riebatur ille/ cuius animus cōmotus acris
ter. eleuator. dilatatus. qñ fiebat h̄mōi reso
nantia celebris. iubilabat totus in se reco
lens illud scrupicum deo. **P**leni sūt ce
li et terra gloria tua. **O**r. R. vat tout. **H**ec
est inestimabilium profusio gaudiorum

De canticorum.

D. Subinfertur pulchra nimis ad hora cōclusio. Omnis spūs laudet dominū. De pfecto toti psalmorū contectui p̄cipue suo subseruit initio quo dictum est. Beat⁹ vir Quid enim viri beati dicimus officiū / & vox laudis ad dominum. **I**uxta illud Be ati qui habitant in domo tua domine / i secula seculoꝝ laudabunt te. Verum de hoc in subsequenti thomo seu tono / magis intellectus eoꝝ omniū que diximus aperit. Vbi de canticoꝝ rōnaliū vel intellectua liūm origine phīa verbum facit. Unde lucidius apparet / quante sit secunditatis q̄nti iocunditatis hec exhortatio. Omnis spiritus laudet dominū. vel ut transfiert Hieroni. Omne qđ spirat laudat dñm. **H**uic reālationi si quis cupiat magis inniti / poterimus omne qđ spirat ipi homini p̄ appriationem dare. quemadmodū h̄ominas uit hominem spūs omnem creaturam qui dictus est in H̄en. **I**nspiravit spiraculū vi te homini dete terra formato. **E**st autē materialis spūs (vt interim de spirituali sit sūlentiu) radicatus in corde / quo tanq̄ ministro et ligamēto quodā rōnaliū aia exercet suas opatiōes in organo p̄p̄i corporis. cui tanq̄ in spera activitatis sue coaptat. **E**st triplex iste spūs aut flatus / instar sumi te / nūissimi / naturalis scz / vitalis / et animalis cui medicorum aliqui tantam attribuerunt virtutez / quasi p̄ se sufficiat ad hominis operationes. nam posito spiritu altero / int̄e dunt si nō errant dicere / q̄ medicus ut me dicusest / cōsiderans corpus humanū tantum resanabile / non magnop̄e curat de cōditione vel existentia spūs materialis alterius cōquirere. **M**roinde constat varia ri certissime / rōales nedū aiales bois opa / rationes sūm dispositiōem materialis hui⁹ spūs. quē spirat et respirat cor p̄ cōsona mēbra p̄sertim ad cerebrū vbi sit aialis sensitus scz / motius. **H**ic enim spūs si fuerit splēdidus / si serenus / si subtilis / si mulcebris erit extinde totus hō letior et alacrior (si de notus est) id laudandū deū. subtilior et geniosior ad recogitandū ipm / prior q̄si totū liquefactus ad diligendū eum et suauit amplexandū. si nō abusus fuerit dono tali.

RDonū certe dicimus dei / talē spūs materialis serenitatem. sit illa a deo immediate sit mediate p̄ misteriū angelicū. sit p̄ cōpletio nis temperiem cū apto regimine corporis sit p̄ opitulatiōem impetratiōem q̄s Ictōrū

sit maxime tandem p̄ habituatiōem vehe mentem in obsequio dei / in ocio sc̄dō. in exercitio cōtinuo fidei spei caritatis q̄s virtutum. **Q**d̄ vscq̄ adeo fieri p̄t ab homine cū gratia dei / q̄p̄ videbit assidue versari mēs eius in apto lumen / cū iocūdissima q̄ sensum oēm exupat pace / cū illa supadmirabili diuisionis spūs et aie / cū unione ad deū. cū ignoto cōiungit ignote et ab omni pribilitate reducit ad monadē. hoc intellecterū qui dixerūt. Secura mens quasi iuge conuinii. Et iterū. Nō est leticia super cordis gaudiū. Et rursus Quā magna multitudo dulcedinis me domine quā abscondisti timib⁹ te. **L**ū ceteris in hanc sūmam sine nūro. **B**lorientur in dño qui sunt b̄mōi rari valde. sed sunt q̄uis raro et ad ips b̄nplacitiū tui deus qui das ut vis / et quō vis caniticū. in hac nocte mortalitatis q̄ sat hanam tenebrolosos spūs in gerētem rep̄mis. q̄ pos tes absq̄ villa dubitatiōes sine materiali q̄ uis spūtuas in mēte collustratiōes suauissimas q̄les dicte sunt et ampliores illabendo supadmirabiliter opari. **A**tuero ne sine vacua diuine sapie opa que sic res administrat ut eas p̄p̄ios motus agere sinat. non repellit aptam spūs aialis dispositiōem. q̄ taliter in cellulis cerebri (q̄s medici tripli) ces ponūt p̄mam mediā et postremā p̄ds purari / ut et imago sit vivatior. estimatiua p̄spicacio / et memoratiua tenacior. sic p̄tes rea q̄ pars aliqua cellularū vtp̄puta supior subtiliorez obtineat sereniorē q̄s fantasmas tū vel idoloꝝ rep̄nitatiōem / remanētib⁹ a līs p̄tib⁹ in obscuritate maiori. **L**uīs rei possumus exemplū accipe circa cōbustio nem lignoz q̄ ad varias ignis drīas in flāma yet carbone / aut p̄ sūtitudinē nubium / aut mōr̄ alicui⁹ altissimi. **E** in vertice splēdet sol nitidissimus. cū i infimis nubes vagenfatz caligines. **A**dde splēdores instar fulgurū coruscantiū vel emicantū scintil larum. quarum illustratione veluti subito disp̄arent / pulcrrime veritates emicant et pud agentem intellectum elicientem ex fāciasmatibus in hac luce presentatis species intellectuales purissimas / cuj affectionib⁹ quas nemo nouit nisi qui accipit. **P**uto se serunt talia viri spūs p̄pherici et deuoti. **S**ē sit et hoc ipa virgo brā dū in se cōsiderās diuisiōem aier spūs / dedit cuilibet qđ suū est prumpens in hoc cāticū. **M**agnificat aia mea dominū. Et exultauit spūs meus /

deo salutari meo: Potuerat ad extremū p cantici sensualis intellectu plurima cō; memorari de musica que satis vulgata sūt ut est figuratio gāme manualis. vt traditō de tonis octo/ p antiphonas et neumata / qualiter illi philocapo de amore dei/beato Ignacio/familiari matris dei/fuisse per angelos in monte reuelatum tradit narratio vitesue. Sed terminus hmōi thomo priori statuatur/ad alterum de cantorū origine magis ad philosophiaz spectante pcedendo.

Secundus thomus

Processit hūana studiositas cui⁹ oculus nec satiatir visu. nec ausoris impletur auditu/quin vltori ora iugiter inuestiget quousq; inenerit id quod pfectuz est. Processit inq; a musica sensibili que dicta/ad musicaz so la ratione vel intellectu pceptam. argumen tantes ira. Si corporalis habeat auris i obiecto suo xp̄io/qd est sonus causatus ab aere repusso/pulcros suaves q; numeros. cur a sensibus alijs vt sunt visus et tactus aliquid simile negabitur; ppter ea musicaz in gesticationib; visu perceptibilibus In ipo pterea tactu silenti venarū pulsatiū posuerunt. vt ex medicorū disciplina Darcianus exponit. Erophilus inquit grotiū venas/rigmoz collatiōe p̄elabat. Progredientes vltoriū inuenierunt in sensibus interioribus qui sunt imaginatio fantasie et estimatio/numeros passionum et affectionū motiarū/pceptibiles ab his sensibus omni cessante prorsus ab extra sonante aere. Possum⁹ hanc noīare musicā cordis. cuius tot sunt vocez soni/quot inueniuntur motus interiores numerosi passionum interioz vel affectionū. Ascenderunt cōsequenter hmōi cōquisidores vestitatis ad vim rationalem. que corpeo nō viritur organo. Et ab hac supius ad intelligentiaz que est apex mentis. Ad sinderiū sim deniq; que vocatur scintilla quedā sup euolans et supemicans ad eterna quep A resto. videtur endelechia noīari. Sed et ipa ratio p̄ita in rōnem supiorem et inferiorem tanq; in virū et mulierem. de quibus hic nō dicenduz. qm̄ in tractatu de theologia mīstica et in alio de passionib; elucidata est hec distinctio. Posuerunt igit in his omnibus potentias musicam et armoniaz

fm diversas ipaz motiones. Fuit apud nōnullos phantes dubitatio si tam nume rosa sperari rōrbium tā qz velox cuircui? crearet sonū: ab auditu corpali. pprie pcep tibilem. quēadmodū queritur a theologis si de beatis illud de p̄salmis habeat veritatem. Exultationes dei in gutture eoꝝ. maxime cū ciuitas illa dicatur plena modulis et canore iubilo. vbi quoq; est vnavox letātum. vox laudis. et actio gratiarū A resto. qui post et inter ceteros/plenius asscutus est veritatem de quinta essentia celesti que incorruptibilis imparabilis qz est. ponit cōsequenter neq; sonum neq; auditū proprie sensibiles illic esse. sed omnia ad intel ligentie rōem et pceptiōem referenda q; Pi tagoras īmo et Job/de cōcentu celi posuerunt. Sic intelligeretur aplūs de linguis angeloz. De hoib; vero maxime post cor; poꝝ resumptiōem. nō est imp̄babile musi cam vocalē illis esse. Tult forsitan audi tor instrui post ista que dicta sunt de nūeris in omni creatura reptis (Dia quippe fecit in numero) Quo pacto musicē colligim⁹ exinde rōem: Brata fatemur dignaq; scitu cōsideratio. Neq; enī solus sufficit numerus ad musicē rōem. sed vt sonorus sit operat. Est itaq; subiectū musicē/numerū sonorū. Fibilominus vtger nos apls cū ceteris autēticis/ponere cātica et voces fieri in cordib; nr̄is ad deū/sicut et clamores desideriorū Desideriū paupez inq; ppha et au diuit dñs. Et hoc vtq; nedū cōcedim⁹ sed ad huīns rei manifestatiōem/opusculū se patim edidimus de cāticordo. i. de cantico cordis. cuius initiale verbū est. Beati q; audiūt verbū dei. Atuero sicut auris trans sumptive dicif in deo/ dicif in angelis. ad oēm deniq; trāfferet intellectū cognitiōem vt ibi. Qui h̄z aures audiēdi/audiat. cū similib; mult; Nō aliter vox et sonus vt in p posito nr̄op metaphorā accipiāncē est Silr de flatu vel de spū flante. mouente. et exagitate/vocez formate/cōsiderare nos cōuenit. Nō enī dñz laudat om̄e qd spirat sine spiratorez fit vox. et cōnter auditus suo mō. Spūs aut̄ m̄lplexr dī fm declaratōez Didymī libro de spūctō. Est enī de spūs v̄tin Job esribit De spūs ē Esta p̄pate et pprie tertia in trinitate persona netus pa tris et filij quo se dicuntur diligere spiritū sancto. Dicitur et spūs sapientie m̄plex. Spūs insup extendit ad angelum tam

De canticorum

bontim q̄ malum. Qui facit angelos suos spūs ait p̄s. Dicuntur et homī spūs esse. ī mo r̄ brutoꝝ. fm Ecclesiastē. Et credid ad v̄tos r̄ spūs p̄cellarū. Accipit sp̄e aliter a me dicitis spūs p̄ instrumēto primo viuēdū mo uendi r̄ sentiēdī in aīlibz. et est fumositas subtilis pcedens a corde. Quid tandem m̄l̄tis immorāmūr. cū nōmen spūs ad omnē v̄m impulsuam subtile et maxime secretā extendaſ. Quo fit vt oīs amor dicat spirit? Quid enī subtilius. qđ v̄bemēt ad mo uendū vel impellēdū q̄ amor. Inde illud Aug⁹. P̄ndus meū/ amor me⁹. illo feror quocunq̄ feror. Hinc valerius noīat amo rem nedum spūaliter sed sp̄m sc̄m. Et qm̄ in omni repitur amor/ qui est vir tus quedam motiva et impulsua. p̄t continuo docebimus. pulcerime et diuine cō clusit p̄s. Omnis spūs laudet dominum. Tanc̄ diceret. omnis creatura amete de um creatorem suū adoret et psallat nomini tuo altissime. Metaphysicalis demum ratō cōcludit totū istud vniuersuz recte dici monocordū diuine sapiētie. In quo delectat̄ lñdes ab initio. cuius monocordi/ amor ē vñica corda. Hinc apud Boe. phia canit. O felix homī genus si nōs animos amor quo celū regitur regat. Quid hec tibi sona re videtur optatio/ nisi canticū liberi arbitrii nō dissonare m̄di totius monocoordo (sola quippe dissona sibi volūtas esse p̄t) que p̄ supmū saltē dēū nihilomin⁹ ad cō cordiā p̄ iusticie amorē ordinaſ. Pergat igitur deinceps cōpositio nřa loq̄ paucad̄ amore tanq̄ de intelligibili quadā volun tate. q̄ vitali suo pulsū p̄cutit aures cordis intellectuales/ nō absq̄ suaui melodia / dū amoris sua numerositas adiūgitur. Et in p̄ mis respiciētes ad exēplar vel ideam amoris/ creati/ nō ponim⁹ p̄ fidē edocit talē aliq̄ ideam separatam q̄ nō sit deus quō redarguit Plato. Irest. Cōcedimus tñ q̄ omnia q̄ facia sunt/ sicut in verbo vita erant/ sic i sp̄ ritus sancto amor erant suo modo. Nam et amor ip̄e vitalis est. Ponit insuper fides a morem in deo essentialē ponit r̄ personalē quoꝝ vterq; respectu creaturā idealis dī ci potest. Sed qua p̄prietate loquēdī/ quāli rursus distinctione vel reali vel formalī/ vel modalī vel solius r̄onis/ nō est p̄sentis inquisitionis. Qualiter porro sit in diuina trinitate. v̄t p̄a tris ip̄e filius verbū eius/ qualiter amor amboꝝ spūsctūs cū quodā

numero vt consequēter ponat illuc musica suauissima que ē amor numerosus/ nec au demus nec voluimus aliquā in verbis no uitatem aperire/ que nō a sacris litteris sic exp̄sa. nobis quippe ad solam banc regulam loqui fas est. Amor creatus p̄ducis a tota trinitate fm triplex genus cause effi cientis. formal vel exēplaris. et finalis. ap̄ propriatiue vero causaliter a patre. et exēpla riter p̄ filii. et finaliter r̄ cōcabitler in spū sancto. Est aut̄ amor iste creatus/ inclinatio quedam/ pondus/ coaptatio/ tendētia/ motio/ cōueniētia cuilibz/ indita rei ad bo num et in bono hoc a p̄mo bono appetibi li deo. qm̄ inde quelibet res sic tracta r̄ in clinata/ revertatur ad suū appetibile p̄mū quasi circulo quodā intelligibili. Et hoc mediate vel immediate. Sic intelligi p̄t q̄ monas genuit monadem r̄ in seuum restitutamorem. vel de beata trinitate fm aliis quos/ aut de mundi p̄ductiōē r̄a maioris q̄ minoris fm alios. Rursus amor creat⁹ quadruplex est. naturalis. aialis. rōalis. in tellectualis. quibz addit dionisius amores increatūm diuinalem. Naturalis amor/ in situ est et imp̄ssus in re qualibet tanq̄ sillitudo sue cause que est amor diuinus/ q̄ motus est deus se cōdicare rebus. Sic amor na turalis tantundem est in qualibet creatu ra quam habet de esse vel natura. sicut enī ens et verū/ sic ens et amor cuius obiectu est bonum cōvertitur/ vt p̄prie passiōes cū subiecto. Antique dictum est. Bonum est qđ omnia appetunt et amant. Et ita oīare eriaz materia p̄ma. p̄prie nihil posita/ amet formam vel appetat vt mulier virum. et tur pe pulcrum. et formam informe. neq; enīz materia putanda est pure nihil. Alioquin qualiter esset pars essentialis compositi. Dicitur tamen exēnihil esse supplendum est formale/ quale cōmunicat sibi forma. Amor p̄terea sicut imp̄ssus est ab amore p̄mo/ sic in ip̄m reflectitur. Si enim creatu ra nequit fieri neq; cōseruari sine causa effi ciente r̄ cōseruante/ cū finis sit causa p̄mū cip̄mū mouens efficientem. Plōne maḡ int̄ tur creatura cā finali q̄ efficiēti. Nonne p̄terea nonnulli phantes negātes creatōes rep̄ a deo nec causam eaz sufficiētem. pos suerūt nihilominus ip̄m esse finē eaz cui grā sunt r̄ agunt et mouētur. Spectat ad h̄ dicta phoz q̄ apperibile mouet apperi sū circulo quodā. q̄ deus stabilis manens

dat cuncta moueri. q̄ est spera quedam intelligibilis cuius centrūbius est/circūferētia nasc̄. q̄ ad ipm trahimus nos vt ad lapidem fium in litorē et boc cordis desiderijs. vel sicut p catenulam et scalam sursum vbi deus innititur iuxta visionē Jacob. Sic demū repetunt p̄ prios queq̄ recurs. nec manet vlli traditus ordo. nisi qd sinu iunxit. stablemqs sui refert orbē. Hic car do est/hic tenet vigor/hic axis rotevolubi lis totius creature/hic postremo tenor vni cus totius musicæ mūdialis. Amor iste naturalis cōsequitur cognitiōem sicut et q̄ liber amor. nam penitus incognita quis a mauerit. Sed refert de cognitione. Hac q̄ dam est nō cōiuncta rei diligenti. quedā cōiuncta vel essentialiter vnta. Prīmā inseq̄ tur amor pure naturalis sicut lapis tendit sursum. et sagitta ad signū. non p̄ p̄riā cognitiōem. sed p̄ cognitiōem impellētis et diligentis. Sic suo mō quilibet amor vel tē dentia naturalis rerū in suos fines fit p̄ di rectiōem et cognitiōem intelligētie nō errātis que deus est ut phus et cōmētator suis traxit. Ceterū triple amor aliis tripli cem sequit̄ cognitiōem cōiunctā. sicut alia amor/sequit̄ cognitiōem sensitivam in teriore et exteriore. rōalis sequitur cognitiōem rōis homini cōiunctā essentialiter. amor intellectualis in angelis plus ho mine cōiunctā sequitur intellectualēm cognitiōem. Habemus p̄ prias cuiuslibz amoris ad alterū differētias. vñ amor naturalis qui bonis est/nec malus esse pōt. sicut nec errare potest suis director et causator deus q̄uis inueniatur in agentibz voluntariis. n̄ tamen ea rōne qua voluntaria sunt. et q̄ suā insequunt̄ cōiunctam cognitionem. sed p̄ respectū ad instinctū vel impulsū prime rōnis separe quā esse dēū constat. Sic i homine solo/ genus quodlibet amoris inuenit̄ in minore mūdo q̄ oī p̄ticipat creatura sed hoc est alia et alia rōne. Amat ita q̄ pure naturaliter sequēdo motiōem pri me cognitionis separe. Amat aialiter ordie ad cognitionem sensitivam sibi iūctā et iūnsecā. Amat rōabiliter sequēdo intelligentiā mētis sue. que est sup̄ma portio rōnis. Queret aliquis qd ad materiā de cantis/tanta de conditionibz amoris digressio. Rūdemus multū p̄ omnē modū/qm̄ in p̄mis ex hoc vltimo colligi debet distinctio seu diuisio multiplex canticoz in sensuale

et intellectuale. Trabitur insup diffinitio cantici rōnalis et intellectualis qd ē amor numerosus/rōne pceptibilis vel intellectu tanq̄ spūali mētis aure. Habetur postrē o qd sit canticū pure naturale qd omnis creatura cantat psallit modulat et iubilat deo. qm̄ est amor naturalis numerosus. in dei glām ordinatus. qualis etiā in demonibz/obstinatis et obstrepetibz volūtarie deo p̄ borrendas blasphemiarū dissontias/pulcre sonore q̄ collocat ordines. Super sunt ad integrā canticoz noticiā moraliū q̄ errōales sunt/ alie distinctiones de amore. maxime penes voluntariū et inuoluta; riū. diuersimode penes meritiū et demeritiū penes iocundū et luctuosum. leū et triste. Efflagitaret rursus ordo loqui de cāticoz do. hoc est de cantico cordis nisi sup̄ bacre tractus iam specialis habere cuius initū est. Beati q̄ audiūt verbū dei. vbi practica traditur p̄ gamma nouū et mysticū in vltima pte p̄ moraliū notulatione cāticoz. At uero pluribz omissis prīnus offert sede monocordo memoria. cuius sola q̄ resonat corda ponitur amor. Et eius figuraz sufficiet hic ponere yidēdam ad oculū relatiue ad pater noster. Supaddeū aliud exemplar de psalterio decacordo qd ad eandē p̄prie spicit cōsideratiōem. Subdetur cōpositō moralis scacarij ex quibz hēbit solers animus facultatem circa qdlibet instrumētūz musicū p̄ tropologiam allegoriam erana/gogiam faciliter excogitādi filia. Expediit aut fieri rememoratiōem sub cōpendio de gamma p̄dicto. qd dupli meto cōplicetur. A sit amor gaudēs. e. spes/cōpassio iora. O timet. v̄ q̄ dolens odit. et ista notes Declaratio stat in h̄ p̄mo q̄ voces in gamma mistico/nō intelligēde sunt sensibiles auribz extrinsecis. sed dicūtur interiores affectiones mēte vel cor de pceptibiles q̄ cuius sint innumerabiles/nihilominus ad pacas phia sil cū theologia et medicina reduxit. nūc ad vñā. nūc ad duas. nunc ad tres. debinc ad quatuor. ac deinceps vñq̄ ad vnde nariū in quo sterit Drest. Nobis autem placuit ad p̄nis numerus p̄ncipaliū quatuor affectionū quasi simplicium iūcta q̄nta velut ex multis cōposita. Placuit rursus has affectiones quinq̄ p̄ q̄nq̄ vocales de signare/tanq̄ p̄ notulas q̄nq̄ p̄portionabiles illis de gamma manuali. videbis enī sub solis q̄nq̄ vocalibz eas cōplecti. q̄uis

.Bg.

De canticorum

vna scz. a. dupliceſ in fa. et in la. Undere / motis consonantibꝫ aut muiſ ab vt. re. mi- / fa. so. la. ſupſunt hic vocalcs quinqꝫ. v. e. i. / o. a. quas aliter hic ordinamus. mutantes / a. e. i. o. v. Applicamus cōſequenter af- / fectiones noſtras qnqꝫ. que ſunt amor ſeu / gaudiū. ſpes ſeu deſideriū. compaſſio que / ſi mixta. debin̄ timor ſeu metus. poſtremo / dolor vel odio. Applicamus inquā illꝫ / quinqꝫ vocalibus vt. A. ſignificet amorez / gaudiosum. E ſpem ſeu deſideriū. non vir- / tuteſ theologicam. I. vel iota cōpaſſioneſ / O. timorem. A. dolorem vel odio. Sic / pſpicua eſt duplicitis metri ſuia ſic omne cā- / ticū poſſumus ad gamma mifticū reduce- / re. ſic illud canticū veraciter in cordeyl mē- / te. aut figuraliter in quibuslibꝫ psalmis in / ſtrumentis ve musicis. ſicut in ſono tube. i / psalterio et cythara. in tympano et choro. / in cordis et organo. in cymbalis bñfonan- / tibus et iubilationis. Deniqꝫ quomodoli- / bet. Omnis ſpūs laudet dñm. Ceteruz / viſ cognoscitua rōnalis / ministrat qſi li- / teram canticordi iuxta meditatiōes varias / fm quas viſ affectiuā p̄cipue ſi fuerit for- / riter habituata / prumpit in voceſ numero- / ſas affectionū quinqꝫ p̄dicarū. eas multiſ / plicando penes graue acutum ſupacutum / ſurſum ſcꝫ et deorsum p ſiſtolem et diaſtolē / quaſi ſine termino. In latitudine p̄terea ſe- / cundū breviatiōem et plongatiōem. demū / in cōiunctione mutua ſupra quā hēat fieri / in muſica ſensuali. ibi maxima vbi eſt i ce- / lo yna vorletantiū et vnuſ ardor letantiū. / Decreuiimus ad extremuz de totuſ instru- / mentis / triuſ (vt diſimus) figuraz appo- / nere. vici monocordi iuxta litteram oratio- / niſ dñice. et decacordi fm in alphabetū. ſiml̄ / et pater noſter. et litteram. x. p̄ceptoꝫ. Sca- / cordū vero q̄ duplex habz officiū rāq̄cho- / rus caſtroꝫ. a. canticū militare deſcribitur / cum ſua quadam elucidatione ſeu canone / vt in prioribus. Sed antea miſrabimur / tandem duce theologia. poſt theologiaz et / phiam ad cantica canticoꝫ. p tertio et finali / thomo p̄ntis opuſculi de canticis iuxta / ſuum originem diſtinguiuo.

Thomus tertius

Anticoꝫ diuersas ſpēs inuesti- / gauimꝫ fm historiam. pmo quo / ad cantica ſenſu pceptibilia. de- / hinc fm p̄hīcam disciplinā de canticis in-

omni creatura repertiſ que p intellectū p / cipiunt. Putabit aliquis nihil ſupereſſe. q̄ / niā vltra vel ſupra creaturam vniuersaz / que cantica repies. Atuero ſi theologiam / videbimus grādiora ſupereſſe quēadmodū / mirabiliori mō cauſa cauſarū quā in amo / refundauimus tractat. inchoans ſuam ab / eo traditiōem / vbi et in quo phia ſterit / nō habeus vltra quo ſuū deducereſ ſcrutinū / Ecce q̄ progressus phie fm aplmz ſapien- / tem ſit ab eis quevibilia ſunt ad inuifi- / lia dei qſi p ſcalam aliquā. que vbi deficit / phiam ſtare neceſſe eſt. v̄l in tenebris teme- / rariam cōcutiendo palpare et errare. Nam / que ſunt diuine voluntatiſ p̄ſuſ liberrime / cōſtituta que leges. que. tpm p̄ſtitutiones / ſolus ille ſcīt et cui voluerit reuelare qui vo- / luit et dixit et facia ſunt. Omittamus in- / rim verbū de mifterio beatissime trinitatis. / qđ enarrauit filius vni genitus in ſinu pa- / triſ qui ſolus nouit que ſunt eius. Silca- / mus p̄terea de ipo verbo dei p qđ facia ſunt / omnia. et de amore pſonali qui eſt ſpūſian- / etus quem muſuo cōicat et ſpirat ſumma li- / beralitate pater et filius. Creaturaꝫ qui p / pe pductio qđ eſt / niſi quedam punctualis / et v̄talicuſ momenti cōicatio respectu / cōicationis illius infinite que ſit in ſpiritu / ſancto. Desinamus in ſuſ querere ſi conue- / nienter poſſumus de illa trinitate glorio- / liſſima. ponere canticū ſumme ſuauitatis / et leticie ſicut illi ponimꝫ verbū numero / ſiſſiſſiſ ſplenū rōnibus et ideis abſc̄ter- / mino. Ponimus et amorem iocūdiſſiſ ſpūſiſ ſanctum quo verbū tendit in patrem / et pater in verbum tenore gratiſſimo. Po- / nunt aliū hierarchiā illiſ vbi pater inquinc / nō graduali pfectione maior ſed in pſona- / rum origine pncipatur. Dimittamꝫ in / q̄ talia diuinis theologie pſcrutatoribꝫ / cū ocio magno. cū ingenio clarissimo. cum / exercitio diuitiſſimo. Nobis ſit hic et nunc / ſatiſ de canticis in creature poſitiſ loqui / plus ad deuotionis excitatiōem / q̄ intelle- / ctus admiratiōem et eleuatiōem i alta ma- / iestatis. ſcientes q̄ pſcrutator maiſtarſ op- / primetur a gloria. et quo amplius accesse- / rit homo ad cor altū / eo amplius exaltabit / deus. Veniamus ad rem noſtram collo- / cantes pedem inuestigatiōis vbi ſterit phī- / ce pes in quſitionis. hic autem ſi bñ tene- / mus pes erit in amore. ſicut canticum ſua / generalitate ſumptuſ deſcribi poterit q̄ e

numerosa vot amoris. vel amor numero s
sus. vel numerus amorosus. **A**dditū est
de spēbus amoris post dinam. qm̄ vn⁹ est
naturalis cōuertibilis cū ente. alter aialis.
alter rōnalis. alter intellectualis. quoꝝ cō/
dio naturaꝝ descripta ē. **P**orro de creato
amore supnaturali/ de caritate quā qui ha
bet manet in deo et deus in eo. **D**e amore
quoꝝ nuptiali dei cū hoīb⁹/ verbū nulluz,
in quo tū et sup quem fundātur cantica cā
ticoꝝ q̄ epitalamia noiāmus/ et canicū di
uinale. **E**rat aut ab initio p̄ncipal' inten
tio facere verbū cōsonāter ad xp̄i gabolam
de cantico dupli. vno fm̄ saltatiōem vel
exultatiōem. altero fm̄ lamētatiōem et plāz
ctum et hoc nō seculari seu p̄phana vanita
te sed xp̄iana pietate. **C**onverte fideles ocu
los ad xp̄im videbis affirmo tanq̄ in exem
plari pietatis/ ipm duplex hoc cantici gen⁹
resonasse. nam et exultauit sp̄sc̄to rapt⁹ ad
voce patris intus sonatē cū clamauit. **C**ō
sider tibi p̄ celī et terre. q̄ absc̄disti heca
sapiētib⁹ et prudētib⁹. et reuelasti ea p̄uulis
Ita pater sic placitū est ante te. **R**ursus ita
lamentatus est et planxit ut cōqreret palā:
Vos oēs qui transitis p̄ viā attendite vi
detē si est dolor. sicut dolor meus. **T**alia col
ligimus hic duo cantica. vñū exultationis
aliud lamētationis. ad qualia. nō būt phi
losophia scrutādo venire. quoꝝ quodlib⁹
fundatur in amore. nō q̄liciūs sed caritas
et amicicie deiformis. fm̄ oppositas tame
et diversas rōes. vna ē diuinalis adoptioꝝ
desponsatio. altera reprobatioꝝ repudiatio
Hibil p̄mo cantico melius. iocūdus. bea
tius. **H**ibil secūdo deterius. insuavis. in
felicius reputur. **P**rimū cecinit Salomō
in canticis. et David plurib⁹ psalmis. **A**ll
terū Jeremias in trevis. et Iſaias ibi. **L**ā
tabo dilecto meo vbi d̄ repudio canif syna
goge. **A**hunc ascendat theologia supra
phiam non inchoans pcessu ab infūmis i
star phie sed a deo p̄mo oīm principio. ad
qd̄ attingit vtq̄ pcessus p̄or phie. **E**t dis
camus ultra phiam q̄ de p̄etanta pietat⁹
dignatione. tanta caritatis bonitatis q̄ di
latatione. humanam dilexit natu rā. vt eaꝝ
formaret ad imaginem et similitudinē suā
qūs sui p̄ticeps esse posset. et ita particeps
q̄ eidem iungeretur felicissimo federe nup
tiali sicut sponsa sponso suo/ qua dilectione
et caritate/ nullā diligibiliorem/ nullam ca
riorem estimare potest cor humānū. **P**o

suerunt nec negamus aliq̄ p̄phantum ma
gis eleuati et diuinitus illustrati sicut Are
sto. q̄ vlema felicitas hominis cōsistit in
dei cōtemplatione. nec vt arbitror se q̄stras
set amorē eius. nihilominus cū cognouis
sent deum/ non sicut deū glorificauerunt ne
q̄ grās egerunt. et qd̄ inde securū fuerit pu
der recordari qd̄ aplūs apiat. Amabāt dei
virtutem/ illustrantem intellectū. sed ipam
que sanaret que corrigeret q̄ rep̄hēderet af
fectum (dicit Iug⁹) non amabant. **A**m
plius ipi phi q̄uis aliquē hominis amo
rem ad deū ponerent ei debiū scirent/ nul
lo pacto tamen valuerunt attingere vel sus
spicari q̄ mutua esset amicicia p̄serit sp̄o
salis/ dei ad hominē. et econtra. qualez no
bis reuelauit theologia/ fundata in caritas
te de qua est illud. **C**aritate ppetua dilexi te
Ho enim quilibet amor dici meretur amis
cacia fm̄ philosophū. sed ille quo sibi mu
tuo cōicant et cōniuunt et cōgratulantr̄
cōniūtūramātes. quale aliud neq̄ **P**la
to dicens deū nō misereri hoībus. nec Are
sto. redēptionis ignorās misterium. nec
aliud omnino fas habuit sine fide. **T**ē
temus nūc de canticis exultationis et lamē
tationis aliquid dicere/ qd̄ sit supra nō cō
tra philosophiā. que duo canticā notās qui
dixit **D**iam iudicū cātabo tibi domie.
Hec autem esse iam tetigimus. vñū nupti
ale qd̄ epitalamii noiātur. aliud repudia
tionis reprobe qd̄ infernale dici poterat.
Oportet igitur vt a nuptiis carnalib⁹ figu
ram accipiamus. nō dissonāter ad apl̄m/
qui loquens de corpali mīfionio. **S**acrm
inq̄ h̄ magnū est. in xp̄o dico et ecclesia
Sunt vero litteraliter tres modi despōsa
tionis. vñus viri cū libera. alius viri cū an
cilla. tertius viri cū dñā. **U**ltimū hunc mo
dū tenuisse videt solus Joseph vir iustus
cum uxore sua **M**aria. **P**rimū legimus in
Abraam cū **S**ara qd̄ quotidianū est. Al
terū ipius eiusdem cū **E**gar ancilla. sicut i
Jacob duplē hunc modū regies respectu
Lye et **R**achel liberaꝝ. quib⁹ additū est an
cillarū vtriusq̄ cōnubii. **C**eniamus ad
misteriū. figurauit nanq̄ mīfionū. **A**de cū
Eua cōsorter libera cū adhuc nō peccasset
cōiunctiōem dei cū aīa sc̄tā. etiā si nō fuisset
incarnatio filij dei subsecuta. **F**igurauit in
sup fm̄ apl̄m cōiunctiōem xp̄i in carnati cū
eccia cuius caput est et cōsors in natura. **F**i
gurauit cōiunctiōem humāne nature cū deo
• Bgi. 2.

De cantorum

in unitate suppositi. Figuravit enim Augustinus et sequaces coiunctiōem portiōis superioris, quasi viri, cū inferiori tantum mulieris. Figuravit iuxta metaphoram salomonis de forti muliere coiunctiōem hoīis vel spiritus sapientis cū lege dei vel sapientie. Sic enim loquitur alibi. Quiesciens sponsam mihi assueveram. Subinde mīrionium Abrae et Jacob cū ancillis notat aplūs figurasse coniunctiōem xpī cū synagoga que generauit filios in servitute. Denique matrimonium Ioseph cū Maria certe cū dñia que non ab eo pepit nec eam humiliavit sed eius custos fuit aptatur cōgrue coiunctiōni plati cum eccia sua quā spūsanctus imp̄gnat nō ipse qui custos est quis sponsus. Hemus ecce septem genera spūaliū nuptiarū de quibus non erit dicendū p singula grata nihil omnino esset speculatio circa vñiquod genus intruenti quo pacto cantica canticorum salomonis aptarentur vnicuique tāq̄i epithalamio saltationis vel exultationis. Et quidem de coiunctiōe xpī cū synagoga veteri rursus cū eccia noua et libera nec nō et naturali doctores copiosissime disseruerunt in expositionibz canticoz litteraliter et allegorice. De coniunctione pterea dei cū aia fm tropologiam nō siluerūt sed nec vñq̄a de coiunctiōe plati cū eccia vice xpī tauterunt. Eterum de altero duplicitate coiungio mistico qd superest siq̄a aperuerit os in canticis ut p anagogiam dissenseret ignoramus. Scimus venerabilem Richardum nō vñ nō alterū sed oīa pene volūna sua de hoc mīrionio spūs et aie p mistérium compleuisse p̄cipue libro de. xii. p̄tis archis subtilitate mirabili cui consonant tractatus alij de archa mistica. de visionibz Danielis de exterminatione mali. Denique totus in ista versatus est metaphora qd proportionem superiorē virū et inferiorem appellaret mulierē nec siluit sensualitatis cōcubinas. verū nō traduxit ad cantica qd viderimus. Vñsum est tñ mībi nō nūnq̄ medi tanti in secreto cordis mei cubiculo p nos cres heu pñtis vbiq̄ calamitatis possifiri ut epithalamium diuinale cōsonare monstraret huic coiungio spūs et aie p̄sertim in xpo. Rursus alteri cōnubio spūali sapientie diuine create cuī spū creato deiformi sicut in exultanti spū Mariæ potissime cōpetebat. Si paucem interea paululum de hinc alio velut sub exordio naturam epiz

lamij pmo designantes postmodū temptabitus illud exponere qd nobis meditarō locuta est de Xpo et Maria. qd certatum laudant angelici spūs. imo quelibet creatura a quibz vñmā nō discordet vox nostra. laus nra. studiositas nostra. carmen qz nrm qd et saltare docet et plangere cū pueris in foro ludentibz. Epithalamium nō bic accipimus sensuale canticū p nuptijs carnalibus quibz hymeneū pesse gētilitas fabulatur nō insup intelligimus canticum celeste beatitudinis eterne. vbi pfecta securitas fruitione nuptiali felices anime cū deo totaliter vñiūtur. transformant. sponūt. ios cundant. sed epithalamium dicim⁹ hic canticum vie p desponsatione diuinali que per grām hic incipit et in gla cōsumat aut si p̄ditur in finem caritatis aia ppetuo repudio cruciatum. Epithalamium p̄supponit amorem naturalem. aīalem. rōnalem. dilectionem quoq̄ liberaz beniuolētie et honeste quoq̄ cōcupiscētiedem socialis amicicie. Sed addit in pposito nrō donū caritatis gratie vñificans diuinitus assimilans et pfectiens donū insup spei tendentis in cōsumatiōem glorie. donū quoq̄ cuiusdā ze lotipelaudabilis et fidelis q̄zelant se mutuo sponsus et sponsa. Est zelus amor vñhemens. nō cōpatiens qualecumq̄ contra riū vel aduersum fieri tota rem dilectam. Et hoc p̄stat fides. Est igitur epithalamium nostrū describere canticū sponsi et sponsae fide spe et caritate iunctoz. Epithalamium Salomonis qd cantica canticoz dicimus compoisse creditur et tradit ab eccllesia rex Salomon inspiratus a spūscō tempe quo erat amabilis dñs q̄uis verbaz videantur carnalia. q̄nis insup auctor p̄ modū miserabiliter et lamentabiliter corruerit. vt non glorietur stulta p̄sumptio coru dis humani si mysteria oīa cognouerit q̄lia sunt in canticis maxima. sed q̄ gloria. in dñ gloriatur. videat q̄ ne cadat. Fic ita circa nos o glorioſissime sponse Jesu dum te cogitamus loquimur extollimus cū dilecta sponsa tua ne qñ cū illa vasti superba repudiemur a regali copula tua. Epithalamium datur p symbola. vt fm Augusti. desideret ardentiū. nudetur iocundius. speciosius videatur. nihil minus operet si fructuose. si secure. si salubriter cātari debeat. q̄ eleuet se mens ad remotionē fantasie. vbi nō sit masculus neq̄ semina.

sicut nec caritas serum habet. Oportet iterum depuratiōem fieri virtutis appetitue quā nulla titillat carnalis sub carneis verbis & placētia vel libidinoxia. Optet ap̄li⁹ būiliari virtutē irascibilem. ut nulla surrepat p̄ cognitis mysterys supbia. sed quāto maior est būilius se in omnib⁹. Epitala⁹ mium tēptatur incaute cātari ab aia quan tūcūs seculariter eruditā si non fuerit ex purgata prius a sordib⁹ peccator⁹. qđ doce tur fieri in puerib⁹ salomonis si nō fuerit p̄terea sursum eleuata et illūiata p̄ tēptū ter renorū ad qđ monet Ecclastes. Si nō fue rit postremo cordialiter affecta et pfecta dī derio supnoꝝ quod q̄ritur i canticoꝝ cāti c̄ exerceri. Ac pide describit epithalamū tripliꝝ fīn tres ac̄ hierarchiꝝ purgaꝝ. illūia re et p̄ficer. q̄ tria p̄stat sol iusticie tripliciſ ter etiū montes nature sublimis hūane. Epithalamū salomonis p̄t insipiēs et aialis hō fideliter admirari et simpliciter crederi s̄ non arrogāter pscrutari qz nihil pīcu losius. p̄t homo rōnalis et p̄ficiēs illū pie meditari rumiātōis typō. s̄ non ex abrupto p̄cinere quo nihil difficulti⁹. P̄t hō spūas iā carni dīpiēs et sāguini epithalamū sapiēter cū sapore depmire. quo nihil suau⁹ et in terris beati⁹ erit. Vide opa dei q̄ sit idē canticū electis in edificationē. cō solatōnem. et bonū odorē. alys in scādalū. ruinā. cōtradictōnem. et odoris in morte. Epithalamū sīcō amātib⁹ oīo barba ru nec itelligibile. fit mala. et carnaliter amātib⁹ in offēsionem et scādalū. quib⁹ auget inde furor igne⁹. fetor carne⁹. ifaciabilis qz pruritus. Nō etate nr̄ayl infictis q̄busdā denotis cōptum punitū qz p̄ ignē fuit. Ac uero si fuerit deo xpicio exercitatus hō spū alis pari dīma sicut de Jerotheo suo loqui tur dyonisius. si fuerit in eodeiformis et bñ ignau⁹ affect⁹. si s̄cīat diuisionē aie et spūs a verbo dei fieri. si p̄ multa pbatus multū dei sensum cōgnoverit. p̄gat qui b̄mōi est epithalamū frequētare. non in delictis et verbo superbo. sed in hoc benedicat deum qui fecit illum in ebriantem eū talib⁹ bonis suis. Epithalamium est quod ḡma tici nominant dragma vel dramaticum. qđ sit inter duos more dialogi. non qualis cunq. Est enim dialog⁹ inter magistrū et discipulum. cui diaſcolicon nomē est. Est alijs inter loquentem et suū interpretēm. Sed iste certus fit inter dilectum et dilecta

cū p̄sioꝝ celatōe nōim Et p̄t dragma eēv̄l ideclinable neutrū l̄ dīcīable feminū sc̄de decli. l̄ neutꝝ tercie. vt ibi frequētate nob dulcia cātica dragmat⁹. Videbis i cātic⁹ cāticoꝝ sic obseruari vt spōsa p̄loq̄. sponsus respōdeat. cōmitt̄s aliqu⁹ interrogatiōib⁹ v̄l r̄nīcōib⁹ sodaliū sine adolescētulaꝝ sine cu stodū sine aicoꝝ Epithalamū introdit spōsa q̄si philo capta et in amoratā de spō so suo. cui⁹ assidue presentiā. verba. p̄plexū oculus desiderat. sed hoctamē cū virginali pudicicia et mira grataꝝ puellari verecun dia Quid em̄ peaci⁹. quid odibili⁹. qđ pūi bilius in spōfa puella. et virgine. si vltro ne dū rapiat virū. si vel palam perat aut roget ad cōsumatiōem opis nuptiarū. petit tam̄ signis aliquib⁹ cū pudica circūlocutiōe et insinuatione verecūda tps expectas et locū beneplaciti viri. dū fuerit introducta p̄ euz in mirionale cubiculū. nō iam vt sponsa p̄ spē. sed typō p̄ felicē nec ap̄li⁹ dissolubilē vñionem. Epithalamū introdit spōsum tanb⁹ philocaptū sponsa non sine verecūdia quadā si videt in turba cū sponsa vel ad sponsum. querit obinde solitudinem vt illa blandiatur. p̄spicit p̄ cācellos et fenestrāis zelans scire qđ agat sponsa salit et tripudiat festinus totus dū p̄git ad eam dum vult audire vocē suam. faciem videre hostiū aperiri. se sequi. Hibilominus expe citat horam venire cubiculi nuptialis/ noſ lens antelegittimū tps spōsam cognoscēr nōdū federe cōsumato. Habemus ex istis epithalamū notulis nō p̄uaꝝ(nisi fal lor) eruditōem p̄ cognitiōe reliquoꝝ. que vel illic tradit littera vel glosa doctoruz no fat. Sed adhuc pauca iungamus nō que dant totū sup cantica cōmentū. hoc enī nō est p̄ntis opusculi/tot metaphoras sigilla ti aperire. satis erit vel vbertim aptas repe tere. sat erit alias quasi scintillas excutere p̄ collustratione cū incendio leui cordis deuoti. Epithalamū est canticū d̄ amo read amorem. de caritate ad caritatē. de dilectione ad dilectionē sine fantasia carna lis sexus in amante vel amata. Dicet aliq̄s hic cōtradictōem implicari per terminos Rōne masculinū inquiet genus ad masculū. femininū spectabit ad feminam. alio q̄nī distinctio talis qđ opabī in articul. Rursus si qđ natū est ex carne caro ē. sic q̄p filiū carnalis eloqu⁹ cansat nōne cor p̄poreū fantasima putandū est. Vx attēdat

De canticorum.

qui sic opponit dictum hoc ultimuz retor
queri p nobis. Nam potest oculus ratiōis
et intellectus ex fantasmatib⁹ vniq⁹ corporis
reis sp̄es elicere et fodere sp̄iales p q̄s itel
ligit ea que sunt sp̄us. qui teste p̄pō carnem
et ossa nō habent nec eoz similitudinē. sed
qđ natum est. ex tali sp̄u sp̄us est. Vide
est pindere eandem p̄cipue sp̄ualem reci
pere quēlibet articulū. Exemplū de sp̄usā
cto quo nibil indubitabilius. et sine sexu.
latine hic dicitur sp̄us. hec caritas vel sp̄i
ratio passiuā vel gratia. et hoc flamē. bebra
ice hec ruha. grece hec neuma vel carisma.
Deniq⁹ deus si p̄ Isaiam sponsum et sp̄os
fam se virum et mulierem que matricē etiā
habeat cōfitetur. Ira demū dat intelligi se
p naturam neutrām esse. p metaphoraz ap
ponitur vterq. nisi forte q̄s ita desipuerit.
vt hermosodira p duplixi sexu monstruo
so q̄s credatur. Epithalamij vocat altes
rum amorem tanq⁹ virū et sponsum. nō p
sexu carnis. sed qm̄ est potentie maioris sa
pientie clarioris. influentie potioris. No
cat alterum amorem vt sponsam. nō ppter
debilitatem sexus que nō est. exmpli grā.
in sapientia increata nec creata. sed ob quā
dam secunditatem. venustatem. iocundita
tem. alleictuam. quib⁹ sol⁹ mulieri eminere
sibi quasq⁹ tribuit sapientia. Ego inquit
mater pulcre dilectionis cū alijs sonanti
bus ad p̄dicta. Deserat igitur mens / epita
lamij canens. palliū metaphoraz foris.
et nudam caritatem vel amorem introdu
cat. alioquin si nescierit se non idoneum.
qui canet epithalamij fateatur. Epita
lamij prie est in via nō in termino. i de
sponsatione nō in cōsumato cōnubio. Cō
cluditur ex pmissis hec epithalamij nr̄i cō
ditio. que cōsequenter infert epithalamijz
non regrere confirmatū amorem vel cari
tatem. Ac pindere datur intelligi q̄ exultatō
epithalamij compatitur secū lamentatio
nem et planctum non minus aliquā q̄s ele
giacum carmē. in amore carnale quod ele
giacum a miseria noiatur. qz i litorē q̄t cō
che tot sunt in amore dolores. ait vnus. in
sanos amores docere se p̄ artem iactans.
Epithalamij salomonis eapbat q̄ mor
intulimus. lic⁹ in amore diuinovideri pos
sunt indigna. Et quidē de saltatione et ex
ultatione de tripudio gestienti gaudio. nul
ius vel ambigit vel malefert si sunt in amo
re diuinali. Tueror vis in sponsa audirela

mentationem et planctum. Sile hierusalē
nunciate dilecto / qz amore langueo. Et ire
rum. Percusserunt me et vulnerauerūt me
Quid porro totus iste circuitus inquire
do dilectum sonat / nisi suspiria gemitus et
luctum. Vis et hoc audire qđ amplius mi
reris in dilectio. Vulnerasti inquit cor me
um soror mea sponsa. Leterū dum clamat
ad hostium foris. Caput meū inquit ples
num estrore. et cincinni mei guttis nocti
um / se pati frigus iniurias q̄ aeris nonne
plangar. Epithalamij canticum nō red
dit cantans beatū / nisi tantum in spe. a q
tū ut multi pōt excidere. Hinc est pfectio la
meneatio qñq̄ nō equabilis n̄ enarrablis
vlli. ppter timorē repudij dū tps aduenient
cubiculi. Neq̄ fortedicaf illō ei pabolicū
desatus virginibus imparat. et clausa ia
nia petenibus introitum. Ascio te. O p
bum durum et asperum. O discidiū solari
leui suspitione recogitatū / amanti sponse
non ferendum. Epithalamij nō ira cu
rat aut petit / mutuas hic in via consolatio
nes amoris / quin ad cubiculū eternitatis
plus anhelet. Colligitur ex fine canticorū
vt sponsa monita p sponsum. Que habi
tas inquit i hortis amici auscultant. facime
audire vocem tuam. Illico respondit. Ju
ge dilecte mi sup montes aromatū. Quis a
micum talem et taliter velle crederet spons
um fugere nec secum esse. Desiderabat cu
biculum quale non erat i hortis / nec i am
corum turbis. imo sursum sup montes aro
matum quo fugere sponsum petit. quoniam
illuc se trahendam mor sperabat. Amplius
et si sponsa deliciosa cupiebat ocium cum
sponso. sciens tamen voluntarem suam. es
se de cura qñq̄ primo p̄ponebat sui spō
si voluntarem. Veni dilecte mi egrediamur
in agrum cōmorem in villis. Epitha
lamij tradit multis sub metaphoris et
circumlocutionib⁹ sponsam alloqui spon
sum p consolationib⁹ recipiendis hic ab eo
Audis quemadmodū petit osculū nūcam
pletum. nunc trabi post se. nunc fulciri flo
ribus et stipari malis. et ita de reliq̄s. Lur
ita plane / qm̄ amor ociosus esse nequit. Ig
neus quippe est se pdere gestit assidue / q̄
rit intima cordis amici penetrare. Nam spi
ritus quidem est qui scrutatur p funda / q̄
raptum facit et extrahit in amatum. Puris
amicis quasi lilium inter spinas positum si
ptectionem / si consolationem / si recreatio /

nem quesierit in dilecto/nemo rē mirabit
nēz iam a deo/p se cōstum/p amici dilectio
ne Letetur cor meū inquit,cōsidera finem
vt timeat nomen tuum vt sez in amore suo
fortiori stabilitate subsistat. Nam delecta
tio tenet opantem in opatione dicit **E**rest.
cū experientia. **E**pithalamium nemo pōt
pfectum cognoscere sine tripli theologia
symbolica scz apria et mīstica Harum quā
libet tradit dyonis. Sed symbolicam suā
latini non habent nisi q̄ gustū eius dedit
vlti.ca.de ce.hierarchia tradens intellectū
locutiōis figuralis. qm scripture sacra trās
fert ad angelos q̄ elati sunt. q̄ armati. q̄ lu
mina ferunt cū ceteris. Sic in epla qdam
de mensa sapiētie. Sparsim vero tam ipē
q̄ nostri scripture glosatores exponū hu
ijsmodi symbola q̄ deo tribuūtur/p simili
tudinem ad corporalia/qualiter sit in hoc co
to cantico p libro.nunc de osculis oris dei
quid sit.nunc de vberib⁹/de capite/de oculis/
de ligua/de genis/et ita p vniuersuz qd
enudiare p omnia/nō est plentis opusculi
seorsum poterit forsan dari.sicut de theolo
gia mīstica que proslus est necessaria can
tare volent p amorem duplex opusculum
hoc illud practice tradidim⁹. **E**pithala
mū poterat p theologiam symbolicā et mi
sticam ad quodlibet genus infiōnū cū do
p amorem spūaliter adaptari noīatim vbi
minus videret ad cōpi spūm et ad aiām suā
tanq̄ ad virum desponsatum cuz muliere
spōsa sua. Sunt hic multa supponenda q̄
alibi iuxta cōēm theologie sententiam/tra
dicta sunt. **A**nū est q̄ in cōpo fm̄ humani
tatem/pars seu portio rōnis supior quā h
appellamus spūm (ne cōtrouersia sit de noīe
finis) fuit ab instanti conceptionis plene be
ta. quēadmodū et nūc est et erit in secula. p
pterea neq; doluit neq; timuit neq; spauit
spūs iste in eterna beatitudine vbi nō erit
amplius neq; luctus neq; clamor/sed nec
villus dolor. **S**upponimus ptorea q̄ a
nima cōpi que noīatur hic īferior portio rō
nis/q̄uis esset eadē res essentialiter cū spū
non tamē fuit tunc in remino beatitudis.
sed habuit statū vie/subiecta passionibus
etn⁹/vt dolori timori/pauori cū ceter⁹. ita
tamen q̄ nulla passio pueniebat iudicium
rōnis superioris minus q̄ in adam p statu
nature pmitus institute.sicut et de benedi
cia matre sua fuisse cōfitemur. **A**dūcim⁹
q̄ alia cōpi p suis qdem peccatis nō doluit q̄

non habuit.sed p nostris generalicer q̄ ad
sufficientiam deletionis.sed quo ad effica
ciam.p solis electis membris suis. **C**ū igz
tur esset aie xp̄iad suū spūm naturalis siml'z
diuinalis cōuersio sicut cōtra.cōcludit sta
tim pspicar speculatio/p anīa ptebat cre
bro cōsolatiōem spūllanci. nūc cōtra dolo
res et obiectis rerum cōtristantiū sensuali
ter et p realem applicatiōem in verberibus
fame siti frigore.nūc aliqñ cōtra res appre
bendas intētionabiliter cōtristatiōem affe
rentes cuius peccata erant aliena q̄ p com
passionem sua fecerat. **E**leuet igz se pī
animus in cōtemplatione Jesu cōpi in līue
fidei et euāgelice narrationis. Consideret
deuota pietate animam hanc sponsam spi
ritus impassibilis passibilem et crebro pa
tientem.si p cōsolatione dilecta suspira
bat ad spūm. Osculetur me osculo oris sui +
cū multis silibus cōsolationis refrigeriuz
sonantib⁹ vt illud noīatim. Quis det milbi
te frēm meū suggestem vbera matris mee vt
inueniam te solum foris et deosculer te et iā
me nemo despiciat. Quid sonabat hec op
tabunda petitio si spūm cōsideres lac beatis
tudinis toro ore.tota securitate.totadilecti
one suggestem ab vberib⁹ cōsolantis diui
nitatis tanq̄ matris sentiens aiām ad illū
felicitatis statum. quē nōdum accepat su
spirantem hec dicere. Dicebat xp̄us p bac
aiā sua/quā ponere et resumere fas hēbat.
Baptismo babeo baptisari et quō coartor
donec impleatur. querō sciebat nimirum
glorificatiōem aie subsecuturam/motib⁹
ptismū mortis et amplexu nō amplius dis
solubili gauisuram cū spū. **E**pithalamium
traduci poterat ad desponsatiōem spūz
ritus exultantis marie/cū sapientia.sed nō
absq̄ tropicoz cognitione sermonū p theo
logiam symbolicam et anagogiarū p my
sticam. Gloria sapia/delicias suas esse cū
filīa hoīm. nullā vero repperit sapia delici
as suas cū qua amplius inueniret q̄ cuz
beatissimārū beatissima et deiformi maria
querebat hic cōplecti iu via spūm marie.iū
gere secū oscula p opationes inspiratiōes
et virtutū dono p beatitudinū et singula
rū s̄ spe certa fruitionis iocūdissime ac in
dissolubilis in eternitate.vbi suo spūm duz
ascendit obviauit q̄si mater honorificata et
quasimulier a virginitate sua suscepit illū.
Quid porro dicemus de cōiugio spūs
deiformis beate virginis/cum ancilla senz
Bzg. 4.

De rōne canticorum

sualitate sua / sub typo vel agar vel bale et
zelte. Non sensualitas generare dicitur p/
lem virtutum maxime moralium quasi i ser-
uitute. Neque enim haber libertatem essenti
aliter, sed qualem duxerat sibi coicata spi-
ritu. **E**sup his itaque coniugis in eadem p/
sona humana / grande silentium est apud ex-
positores cantorum, qui de ceteris mysticis
plurima differuerunt. Gregorius et Beda de ec-
clesia et Christo. Nicolaus de lyra de synagogar
deo. Bernhardus de aia et verbo et aliqua de hu-
na natura ad filij suppositum. B. parisienus de
virisque p/ declarations et distinctiones ma-
gistrales p/ quales refertar sanctus Tho-
mas in celis distinguendo multiplex osculum
multiplex ybri. et oleum et unguentum. et ita
de reliquis que dilatant materiam. Orige-
nem non habemus quem Hieronimus in hoc ope-
re restatur. nedum alios viciisse. sed seipsum.
Ceterum de matrimonio plati cum ecclesie
domina sua quam fecundat spissitatem et
ipse custos est eius typo Josephus ad Mariam.
Rursus de coniunctione angelicæ natu-
re cum deo non legitimus exposita hic p/ cote
pro seriem cantica. **Q**uid pterea quod amori
ris lingua (**Bernardus teste**) barbara est non
amantibus. sed qualis est precor amanti-
bus. sane difficilis cognitum p/ hec cantica.
si non eam efficerat familiarem diurna con-
uersatio. **O**ccultat enim se sub enigmatibus
et figuris loquitur p/ interiectores voce nunc
incognita. nunc interrupta. nunc de tempore ab
hoc in alterum. quasi sine lege vel ordine vel
positi tenacis vel sequele. semet transmittit
quinq; variatis verbis sensum retinet eum
dem. aliqui sensus plurimos unico ybo con-
cludit. **D**eterret nos hec consideratio ple-
niorem de cantibus cantorum temptare ser-
monem in hoc opusculo tertie petitionis. q/ theologia post historiam et phisicam assumpsit
originem cantici diuinam in caritate radi-
cati non completam dare cognitionem. q/ nec
magnis voluminibus expletur. addito quod
erit plus in hoc docet q/ lectio. plus deuotio
q/ demonstratio. plus desiderium seruens
in affectu. q/ studiu vehemens in intellectu.
q/ quis ut pernotauimus. assidua diurnaque
meditatio sit necessaria. que valeat ceteris
omnibus caris impletat illud. Vacater vide
te Et iterum. Bustate et videte. ducat aiam
opere deus in solitudinem ut ibi loquat
ad cor eius et lacet eam et impletat solatio
cum germine scrofa. **C**oncludentes ad ex-

tremum dicamus quod in amoris hoc canticum
et exercitio supra quodlibet aliud versus flu-
sus noster gabolicus puerorum in foro, qui
nunc ad saltum, nunc inducit ad lamentum.
Primus sub consumandi spe coniugii in glo-
ria. Alterum sub formidine penalis repro-
bus, ut exultatio sit cum tremore. **N**am
instar corde sonantis ubi cor vacillum spe di-
latatur mortis timore constringitur. **H**oc
autem agere eo facilius philocaptus in am-
ore dei quo (ad exemplum amorosissimi
Augustini) altius mysteria diuinitatis fa-
miliarius misericordiam humanae fragilitatis fu-
erit scrutatus, dum nescit homo quod distri-
ctio quod agit iudicetur, nec quo fine terminis
netur. **A**ut etiam laudabilis vite dominus si-
semota pietate iudicetur. **H**inc Augustinus
fuerunt profundissime pro pia matre lacrime.
Hinc sibi iam seni fuerunt lacrime panes
die ac nocte, amarissimam quoque legem et lu-
gubrem per ceteris sue senectutis iam pene
extremam ducisse vitam. **C**rediderit alii
quis forsan hoc Augustino propter obsidio-
nem proprie ciuitatis evenisse, multo amplius
propter iudiciorum dei formidinem anxiebatur
arbitrorum, sciens non magnum esse si cadunt pe-
ritura menia, et si moriuntur morituri, considerabat quod leticie et tristicie propter vanum
sunt et nihil si conferantur eternis. Erat ni-
bilominus in pace mentis amaritudo sua
amarissima in summa desperatio sume spe-
rans. **P**osset ex permisso gamma mysticum
quod in quinque voces affectum est in quinque
vocales litterarum alibi diuimus ad tres re-
duci velut in trigono seu in tricordo ad ex-
emplarum aliquod beatissime trinitatis. **T**imor
cum mestitia oriens ex consideratione patris
reprobantis. **S**pes cum leticia ex considera-
tione verbi redimentis. **P**ietas seu compas-
sio suae aliorum ex consideratione spissantum
subinde consolantis. **V**er versus. **S**pes, timor
et pietas resonant in carmine cordis.
Tres et ad has voces gamma referto no-
num. Dat spes discantum mollem, tremor
est tenor atque. **U**nus tenor est compatiens
pietas. **L**or affidue cordas symphonia co-
cors. **H**uic sit ei quis chorus concinit angelorum.
Ita tandem optet gaudere cum gaudientibus
et stiere, cum flentibus, si non voluerimus
improperium ferre quale notauit Christus adver-
sus reprobam iudeorum generationem sub pa-
bola puerorum in foro clamantium. **L**e canis
mus vobis nec saltastis, lamentauimus nec

plantissis.

Hecūdū opusculū

Opusculum istud de canticando id est de canto cordis h̄z tres thomos. i. diuisiones vel tonos p̄incipales cum notis et notulis. Note sunt considerationes speciales. Notule vero particule singulares. **P**rimus tomus continet p̄hemium cum designatione quale fuisset monocordum in statu innocentie. et quale est in statu virtutis p̄fē. ut in Christo fuit et Maria p̄ nouem notulas. **P**onit ylterius differentias cantici cordis ad canticum oris. cum distinctione cantorum hominis ad veterem p. t. notas seu notulas. **P**onit consequēter dubitatiōes multas circa p̄sentia que soluuntur p̄ reliquias. xxvij. notulas. **S**ecundus tomus deducit p̄ncipaliter q̄ est ponendum canticordū docens quid sit descriptiue. et quē admodū habere debet suum gamma. et q̄li ter fuit in christo et maria. **C**ontinet. xij. notas fīm considerationes totidem spāles p̄ncipales et in vniuerso notulas. xvij. singulares. **T**ertius tomus instituit nō absq̄ circuitu qualiter gamma formetur pro canticodo continens notas et notulas. que se legentibus offerunt satis plane.

Thomus primus

Beatū qui audiūt verbum dei et custodiūt illud. Verbum habituri de canticis per theoriam et praxim. **D**odo p̄cipue de canticodo quod est verbum dei. in cordibus nostris. Quale potuimus exordium cōuenientius assumere. q̄s a verbo verbi dei. q̄s a principio de principio. q̄s a deī sapientia p̄ quā condita sunt omnia et sine qua facere non possumus quicq̄s. Que ludēs erat cum patre. dum cuncta componeret cū ipsū sum laudarent astra matutina. **H**ec est sapientia quā auris bona audiet cum omni cōcupiscentia. Aperiat igitur aures nostras sonet et expediāt verbum dei cuius totiens ista fuit exhortatio. Qui habet aures audiendi audiat. **A**uris itaq̄ cordis intelligēs. Quib⁹ non aptis sumus (iuxta pueriū) Asinus ad lyram. qz nullā in armonia verbī dei dulciorē sup mel et suauitatem inueniemus. Porro si repletum fuerit cor nostrum verbo dei. fieri quod ab eo dici-

tur. Ex abundantia cordis os loquit̄. abūdet igitur boneſ Jesu cuius os hic loquitur et eructat̄ cor istud verbum bonum. Abūdet igitur obsecro spūs tuus bon⁹ in pauperculo corde meo et impleat illud ut def sermo in actione oris mei. et semper sic laus tua in ore meo. compleatur in me monitio tube apostolice que afflatu tuo abūdāter ī pleta nobis omnibus insonuit et cecinit hortans docens et interpretans verbum xp̄i ait. **H**abitet in vobis abundanter in ſomni sapientia cōmonentes et docentes vosmet ipos in psalmis et himnis et canticis spūlibus in gratia cantantes in cordib⁹ vestris domino. O verbuſ christi. imo verbuſ xp̄is quod erat in principio apud deū et deū erat verbum. et verbum caro factum est. **V**eni domine Jesu habites in corde abundanter et si non in omni sapientia saltem per fidem que p̄ dilectionē operetur. ut docere et cōmonere valeam me p̄mitus. deinde p̄ nos ximos meos filios tuos / in psalmis / et de psalmis himnis et canticis spūlibus. ut simus in gratia cantantes tibi dño in cordibus nostris et gratias agentes p̄ omnibus tibi et patri. **C**antet ecce quotidie vocib⁹ crebris vehementer aurib⁹ nostris spirit⁹ tuus bonus p̄ ora p̄pharum. tua organa p̄ sonans. Can. do. can. no. Errurs. Cantate et eccl. et psallite. Et iterz. Psallite deo n̄o psallite. psallite regi nostro psallite. **Q**uoniam rex ois ter. deus psal. sapi. **H**ec autē exhortatio milies repetita / nullo modo prosus erequi poterit os nostrū nisi p̄mitus impletis cordibus nostris. **Q**uoniam et abundantia cordis os loquit̄ in canticis. **Q**uā felix illa ciuitas in qua iugis solennitas vbi vna vox letantium et vñ ars dor cordium que plena modulat̄ in laude et canore iubilo. vacat. videt. amat. cantat in eternum pleno corde toto ore. **F**elix n̄i bilominus homo qui factus est rectus. si non immiscuerit se peccando questionib⁹ infinitis. non de paradiso voluptatis et canticis angelorum detrusus esset in valleſ la crimirum in velementationis et planctū. **Q**ui iam compatus iumentis insipientibus et surdiorib⁹ illis factus. cor fere sicut nā buchodonosor habet ut audiens nō audiatur et intelligens nō intelligat. **F**ormauerat itaq̄ dei sapientia ad ſilitudinem maiorē mūdi corporalis / corpus hois. in cui⁹ medio posuit cor instar ſol in celo. **L**ōposuerat illis

• Hg. 5 •